

CANLILARIN ORTAK ÖZELLİKLERİ-3

9. ORGANİZASYON

-Her canlı bir organizasyona sahiptir.
-Tek hücreli canlılarda organizasyon, hücrenin farklı kısımlarının farklı görevleri üstlenmesiyle oluşur.

Tek hücreli canlılarda organizasyon sırası:

Atom→Molekül→Organel→Hücre

düzeyine kadardır.

Çok hücreli canlılarda ise belirli bir görev için özelleşmiş hücreler dokuları, dokular organları, organlar sistemleri, sistemler organizmayı oluşturur.

Çok hücrelilerde ise organizasyon sırası (basitten gelişmiş doğru):

Atom→Molekül→Organel→Hücre → Doku →Organ
→ Sistem → Organizma
şeklindedir.

10. ADAPTASYON (UYUM)

Canlılarda yaşamayı ve neslin devamını sağlayan ger türlü kalıtsal özelliğe adaptasyon (uyum) denir.

-Bazı adaptasyon örnekleri:

- Bazı hayvanların göç etmesi
- Bazı hayvanların kış uykusuna yatması
- Kutup ayıların iri vücutlu ve beyaz olması
- Çöl tilkilerinin geniş kulaklı olması
- Kutup tilkilerinin küçük kulaklı olması
- Kaktüsün yapraklarının diken şeklini alması
- Develerin hörgüçlerinde yağ depo etmeleri
- Çölde yaşayan develerin kum fırtınalarından etkilenmemek için kulak ve burunlarının kıllı olması
- Bukalemun ve ahtapotun kendini korumak için renk değiştiriyor olması. www.biyolojiportali.com

Önemli hatırlatma:

Aşağıdaki özellik ve olaylar tüm canlılar için ortaktır.

- Enzim üretimi ve kullanabilme
- Yağ sentezi ve yıkımı
- Metabolizmalarının bulunması
- Kararlı dengeli bir iç çevre oluşturma (Homeostasis)
- ATP sentezi ve yıkımı (fosforilasyon-defosforilasyon)
- Substrat düzeyinde fosforilasyon (SDF)
- Protein sentezi ve yıkımı
- Glikoliz olayı: Glikozun hücre sitoplazmasında enzimlerle piruvata kadar parçalanmasıdır. Hücresel solunumların başlangıç evresidir.
- Su ve mineral gibi maddeleri tüm canlılar yaşadıkları ortamdaki hazır olarak alırlar.
- Karbon, hidrojen, oksijen, azot, fosfor ve kükürt bütün canlılar için ortaktır.
- Mutasyona uğrayabilme

Örnek sorular

1. Tüm canlılarda ;

- I. Fotosentez yapma,
- II. Solunum ile enerji üretme,
- III. Protein ve enzim sentezleme,

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2. Aşağıda verilen canlıların özellikleri ile ilgili açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Çok hücreli canlılardan doku organ sistem düzeyinde bir organizasyon bulunabilir
B) Tüm canlılar ATP sentezler ve kullanır
C) Canlılar çevresel uyarılara karşı tepki gösterirler
D) Canlılar biyolojik olaylarda enzim kullanırlar
E) Tek hücreli canlılar içerisinde besinlerini kendileri üretebilen tür yoktur. www.biyolojiportali.com

3. Canlıların hayatsal olaylarını gerçekleştirebilmek için enerji ihtiyaçlarını karşılamaları canlıların aşağıdaki ortak özelliklerinden hangisinin tanımıdır?

- A) Hareket B) Solunum C) Üreme D) Dolaşım E) Boşaltım

4. Aşağıdakilerden hangisi çok hücreli canlıların tümünde ortak olarak gerçekleşen olaylardan değildir?

- A) Hücre bölünmesi ile büyüme
B) Neslin devamı için kendine benzer bireyler meydana getirme
C) Dışardan aldığı su ve mineralleri organik besin üretmek için kullanma
D) Hücre bölünmesi ile yaraların onarımını sağlama
E) Uyarıları alma ve tepki gösterme

5. I. Nükleik asit içerme II. Adaptasyon
III. Dokulaşma IV. Üreme

Yukarıdakilerden hangilerine bütün canlılarda rastlanır?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

6. Çok hücreli organizmalardaki;

- I. Hücre II. Organel III. Molekül IV. Doku

organizasyon düzeyleri küçükten büyüğe doğru nasıl sıralanır?

- A) I-II-III-IV B) II-I-III-IV C) III-II-I-IV
D) III-IV-I-II E) IV-III-I-II

CEVAP ANAHTARI: 1. E 2. E 3. B 4. C 5. D 6. C